

Anoniem

Hoe ver kan en mag een anonieme columnist gaan?

Na de vorige Schot voor de Boeg bleven de reacties niet uit. Is de auteur niet te ver gegaan? En is Debat wel de juiste plek om een dergelijke column te publiceren? In deze Debat gaan Annelore Beukema en Marloes Daling de pennenstrijd aan.

Beste Marloes,

Logisch, dat de laatste versie van Schot voor de Boeg zoveel in mensen losmaakte. Aangezien een anonieme columnist in alle vrijheid, dat wil zeggen zonder ook maar enig gevolg of enige reactie van de geschreven column te ondervinden, zijn of haar ongezouten mening kan geven over allerlei zaken, moet diegene extra aandacht besteden aan het vinden van een toon waarop deze frustraties geen boze reacties uitlokken. Anonimiteit is immers synoniem met het niet openstaan voor reacties. Een anonieme column waarin studentenverenigingen totaal de grond in worden geboord is het uiten van een vrij controverse mening volgens de 51% van de Leidse studenten die zich wel bij een “copy-cat-club” hebben aangesloten. Als er geen reacties op zo’n toch wel provocerende mening worden gewenst, is het op zijn minst raadzaam een zekere vorm van respect aan te nemen in het artikel voor hen die zich niet in de mening kunnen vinden.

Men kan vinden dat het schrijven van een anonieme column om de voorgaande reden laf is, maar ik denk niet dat het probleem van de vorige Schot voor de Boeg hier ligt. Er worden in de column namelijk frustraties geuit, hetgeen gemakkelijk is wanneer de schrijver zich niet met naam en toenaam bekendmaakt. Deze frustraties over het, volgens de schrijver, onbegrijpelijke en vooral foute verenigingsleven vallen binnen de categorie van maatschappelijke frustraties, zoals deze ook worden geuit op internetfora als fok.nl. Ook op deze, steeds groter wordende, internetfora speelt anonimiteit een rol. Het is blijkbaar in toenemen de mate nodig om af en toe het een en ander

op een provocerende manier van je af te schrijven zonder over je mening in discussie te hoeven gaan en zonder dat je duidelijk laat merken dat je trots bent op je mening omdat deze van jou is. Wanneer het beledigen en onderuithalen van mensen een bijproduct is van een op uitdagende wijze uiten van frustraties moeten respectloosheid en anonimiteit wel hand in hand gaan.

Is Debat de plaats om frustraties op zo’n manier te uiten? Ik denk het niet. Onder politicologen wekt het uiten van een provocerend idee de behoefte om deze mening in een discussie aan te vallen en te nuanceren. Helemaal wanneer mensen zich beledigd voelen, zoals na de column van afgelopen oktober. Schot voor de Boeg probeert natuurlijk een dergelijke discussie op gang te brengen, maar wanneer deze discussie gericht wordt tegen de auteur van de column omdat deze een deel van het lezerspubliek beledigd, is deze auteur toch ernstig te ver gegaan.

Groetjes,
Annelore

Beste Annelore,

Het zal niet voor het eerst zijn dat anonimiteit leidt tot discussie. Een anonieme columnist krijgt vaker kritiek. Het is de man of vrouw van het grote gelijk, staat niet open voor een fatsoenlijke discussie en is daarom laf. Ben Hammersley, journalist voor The Guardian, zei dat het van de zotte was dat mensen anoniem hun mening kunnen ventileren. Hij deed deze uithaal naar aanleiding van het bestaan van Comment is Free, een open forum van The Guardian. Geef een fatsoenlijk mens anonimiteit en een publiek en hij transformeert tot een malloot, dat was de strekking van zijn verhaal. Hier ben ik het niet mee eens. Anonimiteit kan goed gepaard gaan met een inhoudelijke en sterke argumentatie.

Anonimiteit zou niet de reden moeten zijn om je pijlen op iemand te richten, want ook anoniem zou het mogelijk moeten zijn een goede, inhoudelijke discussie te voeren. Er zijn ook internetfora, waar niet uitsluitend ongefundeerde meningen gespuid worden. De inhoud van argumenten is waar een discussie om draait. Argumentatie moet beoordeeld worden op haar merites en kracht. Het feit dat het beargumenteerd wordt door iemand die wenst anoniem te blijven doet hier niets aan af. Soms zorgt anonimiteit zelfs voor de mogelijkheid om de waarheid te uiten. Denk aan dictaturen waar het een vereiste is voor mensen om hun mening te kunnen uiten en te blijven leven. Het feit dat deze mensen anoniem schrijven doet vervolgens niks af aan de inhoud van hun argumentatie.

Het is een gevaarlijke ontwikkeling dat tegenwoordig respect wordt geeist van mensen die

hun mening geven. Respect wordt meer en meer gebruikt om meningen die mensen liever buiten het debat houden, te doen verstommen. Een samenleving, of in dit geval Debat, bloeit juist als mensen zonder last van censuur hun mening kunnen geven. Als deze mening ongefundeerd is, zou je deze gemakkelijk omver moeten kunnen redeneren, onafhankelijk of de schrijver ervan anoniem is.

Terug naar Debat. Je vraagt je af of Debat wel de juiste plek is een dergelijke mening te ventileren. Debat kent inmiddels een lange traditie van anonieme columns: Vrije Slag, Schot voor de boeg en, vanaf deze Debat, Belzebubbels. In al deze columns nam een anonieme auteur een vrij stevige, boude stelling in, bewust zijnde van het feit dat het provocerend zou kunnen zijn. Op het moment dat je begint met lezen van de anonieme column, zou je je daarvan bewust moeten zijn. Kortom, het innemen van een stevige stelling hoort bij de anonieme column in Debat, zoals bratwurst bij bier hoort.

Akkoord, het is waar dat het politicoloog eigen is om te willen reageren of een discussie aan te gaan. Vanaf dit moment is het mogelijk te reageren op alle publicaties in Debat door een ingezonden stuk te sturen naar debat@spilplaats.nl. Als het een inhoudelijk stuk is, zal het op SPILplaats gepubliceerd worden.

Groetjes,
Marloes